

Amrein Ilona: Hogyan állítottuk össze a Mecseknádasd családkönyvet?

1. rész

Ha valaki elkezdti a családját kutatni és egyre inkább elmélyed az anyakönyvek tanulmányozásában, néha felmerül benne a gondolat, hogy jó lenne az egész településről áttekintő képet kapni. Apai őseim túlnyomórészt Mecseknádasdról származnak. Az ősfám és a családfám összeállításával viszonylag gyorsan végeztem. Sokáig nem is gondoltam többre, hiszen a családkönyv összeállítása nehéz és hosszadalmas munkának tűnt számomra.

Kb. 10 évvel ezelőtt megjelent a nádasdi anyakönyvek forráskönyve. Ez a könyv időrendi sorrendben tartalmazza az anyakönyvek adatait, de csak 1850-ig. Helyhiány miatt nem minden – családfakutató számára fontos – adatot közöl, mint pl. a beazonosításhoz sokszor elengedhetetlen keresztszülő, illetve házassági tanúk neve. A családnevek sem kerültek egységesítésre, az anyakönyvben szereplő mindenkori írásforma került megjelentetésre, ami a névindex ellenére megnehezíti a keresést. A feldolgozott időszak sem nyúlt ki addig az ősig, melyre a családban még emlékezhetnek.

Ezen túlmenően az édesapám nyugdíjas éveire elfoglaltságot keresett. Megajándékoztam egy számítógéppel, gyorsan megtanulta az Excelt és a Wordot kezelni, felmerült benne, hogy valami értelmeset csináljon. Ekkor jött az anyakönyvek feldolgozásának az ötlete.

A továbbiakban lépésről lépésre bemutatom a munkánkat, talán mások hasznosítani tudják a tapasztalatainkat.

1. Az anyakönyvek feldolgozása (számítógépre vitele)

Ehhez a számunkra jól ismert Excel programot választottuk. Három táblázatot hoztunk létre: egyet-egyét a keresztelések, a házasságkötések és a halálozások számára. A táblázatok oszlopai az anyakönyvek rovatainak felelnek meg, minden esemény (vagy az informatika nyelvét használva: rekord) egy új sorba került. Az alkalmazott oszlopok:

kereszteleseknél:

- sorszám,
- születési hely,
- születés időpontja,
- keresztlés időpontja,
- keresztnév(nevek),
- hányadik gyermek a családban,
- származási hely,
- az apa családneve,
- az apa keresztnéve,
- az apa foglalkozása,
- az anya családneve,
- az anya keresztnéve,
- az anya foglalkozása,
- a szülők vallása,
- a keresztapa családneve,
- a keresztapa keresztnéve,
- a keresztapa foglalkozása,
- a keresztanya családneve,
- a keresztanya keresztnéve,
- a keresztanya foglalkozása,
- a keresztszülők vallása,
- a keresztlő pap neve,
- a keresztlő pap titulusa,
- megjegyzés

házasságkötéseknél:

- sorszám,
- a házasságkötés időpontja,
- a házasságkötés helye,
- a házaspár lakóhelye (címe),
- a vőlegény családneve,
- a vőlegény keresztnéve,
- a vőlegény foglalkozása,
- a vőlegény származási helye,
- a vőlegény családi állapota (nőtlen, özvegy),
- a vőlegény születési dátuma (életkora),
- a vőlegény vallása,

- a vőlegény apjának családneve,
- a vőlegény apjának keresztnéve,
- a vőlegény apjának foglalkozása,
- a vőlegény anyjának családneve,
- a vőlegény anyjának keresztnéve,
- a vőlegény anyjának foglalkozása,
- a vőlegény tanújának családneve,
- a vőlegény tanújának keresztnéve,
- a vőlegény tanújának foglalkozása,
- a vőlegény tanújának vallása,
- a menyasszony családneve,
- a menyasszony keresztnéve,
- a menyasszony foglalkozása,
- a menyasszony származási helye,
- a menyasszony családi állapota (hajadon, özvegy),
- a menyasszony születési dátuma (életkora),
- a menyasszony vallása,
- a menyasszony apjának családneve,
- a menyasszony apjának keresztnéve,
- a menyasszony apjának foglalkozása,
- a menyasszony anyjának családneve,
- a menyasszony anyjának keresztnéve,
- a menyasszony anyjának foglalkozása,
- a menyasszony tanújának családneve,
- a menyasszony tanújának keresztnéve,
- a menyasszony tanújának foglalkozása,
- a menyasszony tanújának vallása,
- a pap neve,
- a pap titulusa,
- megjegyzés

halálózásoknál:

- sorszám,
- a halálozás ideje,
- a halálozás helye,
- a meghalt családneve,
- a meghalt keresztnéve,
- a meghalt származási helye,

- a meghalt családi állapota (nőtlen/hajadon, özvegy),
- a meghalt foglalkozása,
- a meghalt születési dátuma (életkora),
- a meghalt házastársának családneve,
- a meghalt házastársának keresztnéve,
- a meghalt házastársának foglalkozása,
- a meghalt apjának családneve,
- a meghalt apjának keresztnéve,
- a meghalt apjának foglalkozása,
- a meghalt anyjának családneve,
- a meghalt anyjának keresztnéve,
- a halál oka,
- Láttá orvos a meghaltat?
- Szentségeiben részesült?
- Kik látták a meghaltat?
- a temetés dátuma,
- a temetés helye,
- a pap neve,
- a pap titulusa,
- megjegyzés

Hogy a sok adat áttekinthető legyen számunkra, minden anyakönyvi kötetet külön Excel fájlba mentettünk, melyben minden év külön munkalapon szerepelt. Természetesen az egyes mezők nem minden esetben relevánsak, az egyes cellákat gyakran hagytuk üresen.

Ezt a munkát édesapámmal kezdtük meg 2002 nyarán. Hogy a szemünk hozzászokjon a családnevekhez, a 19. század közepén vezetett anyakönyvekkel kezdtük a feldolgozást. Ennek másik oka az is volt, hogy tudtuk, a „Forráskönyv” csak 1850-ig jelentette meg az adatokat, ha a célunkat nem tudjuk teljesen megvalósítani, folyamatos adatbázis állna esetleg később valakinek a rendelkezésére, aki a munkát folytatni szeretné.

A munka oroszlánrészét édesapám végezte el, időközben megbetegedett, de halála előtt az utolsó leheletével befejezte a feldolgozást.

A feldolgozásnál a következő alapelveket követtük:

- mindig az eredeti anyakönyveket használtuk, nem a szekunder irodalmat, nem a másodpéldányokat, nem a mikrofilmeket

- a neveket az eredeti írásmód szerint jegyeztük le, nem javítottuk ki akkor sem, ha tudtuk, hogy nem jól írták őket

A munka végeztével a táblázatokat kinyomtattuk és az eredeti anyakönyvvel összehasonlítottuk, hogy az esetleges gépelési vagy íráshibákat kijavíthassuk.

2. Munkafájlok készítése

Mivel édesapám jó másfél év alatt végzett az adatok számítógépre vitelével és ez a munka nagyon fontos volt számára, célul tűztem ki, hogy a munkáját folytatni fogom és családkönyvet készítek belőle. Ez hatalmas feladat egy dolgozó nő számára. Tudtam, hogy egyedül nem leszek képes rá, de szerencsére kutatótársunk, Kraszné Auth Szilvia beleegyezett, hogy segít nekem. Elhatároztuk, hogy párhuzamosan dolgozunk, 2004 nyarán kezdtük el a munkát. Mindenki 20 évet felőlelő időszakot dolgozott fel, amikor készen voltunk vele, a fájlokat „összefésültük”.

Első lépésként 20 év házasságkötéseit, kereszteleseit és halálozásait másoltuk össze egy-egy Excel munkalapra (táblázatba). Ezt követően az egyes adatokat (oszlopokat) a feldolgozás megkönnyítése érdekében megváltoztattuk. Milyen változtatásokat láttunk szükségesnek? Egyrészt egységesítettük a dátumokat: nap-hónap-év formátumra, mert úgy döntöttünk, hogy a családkönyvünk nyelve német lesz. Másrészt a neveket is standardizálnunk (egységesítenünk) kellett. A családnév mai írásmódját vagy kihalt családnév esetén a leggyakoribb írásmódot vettük alapul és az eredeti írásmódot erre cseréltük ki. (Sok családnévnél több írásmód létezett, mint pl. Kunkel, Kunkl, Kungl, Gunkl a Gungl név esetében.) A keresztnévek is különböző nyelveken és formában jelennek meg az évszázadok során az anyakönyvekben (pl. Joan, Joannes, Johann, János a Johann név esetében), mindenhol a német névváriánst alkalmaztuk. Végezetül az adatokat ABC-be rendeztük (a keresztelest, meghalt, illetve a házasságkötéseknél a vőlegény családneve alapján) és egy családnéven belül időrendi sorrendet állítottunk fel. E változtatásokat megkönnyítették az Excel-program különböző funkciói. ■

3. A családok „összeállítása” – az adatok feldolgozása

A három munkafájl segítségével egy további (most már csak egyetlen egy) Excel-fájlt hoztunk létre. Ez a fájl volt a családkönyv kiindulópontja, alapfájlja. Ebben a fájlban a családok ABC-rendben szerepeltek. Ennek előállításához először a házasságkötések munkafájlját használtuk fel és minden család (ekkor még csak házaspár) számára egy új sort nyitottunk és alfabetikus sorrendbe tettük őket a férj családneve alapján. Következő lépésben a keresztelesek fájljából rendeltük hozzá a gyermekeket a házaspárokhöz. Természetesen lehettek keresztelesek, melyeknek nem volt házasságkötési előzményük. Ennek általában 3 oka lehetett:

1. A gyermek szülei egy korábbi időszakban (az előző 20 éves periódusban) házasodtak.
2. A gyermek szülei másik településen kötöttek házasságot.
3. A gyermek törvénytelen volt (gyakran csak az anya neve szerepelt az anyakönyvben, de néhány esetben az apa nevét is megadták, a szülők esetleg később össze is házasodtak és a gyermek törvényesítve lett).

E kereszteleseket is új sorokban szerepeltettük, azaz újabb családok alapját képeztük velük.

Végül a meghaltak fájlja következett, a korábban az alapfájlba bejegyzett személyek halálozási adatát vittük be. Természetesen ebben a fájlban is voltak olyan személyek, akik korábban még nem jelentek meg:

1. Olyan személyek, akik más településen születtek és nem Nadasdon házasodtak
2. Előfordult néha, hogy a plébános elfelejtette feljegyezni a keresztelest. (Gyakran a születésük napján haltak meg a gyerekek)

Vagy egy új sort nyitottunk e személyeknek, vagy a szülők sorához rendeltük őket hozzá.

Ahogy már korábban említettem, párhuzamosan dolgoztunk, amikor két időszak elkészült, akkor egy nagy fájlra fésültük össze, melyhez minden újabb időszak hozzákerült.

A családkönyvnek ebben az alapfájljában nem használtunk fel minden, az anyakönyvi feldolgozásban szereplő információt. Helyhiány miatt nem tudtunk mindent megjelentetni és a személyekkel szembeni tiszteletünk jeléül szándékosan kihagytuk a könyvből pl. a halálokot is.

Az alapfájl a következő információkat tartalmazza (ezek az egyes oszlopok):

- A férj neve (családnév, keresztnév)
- A férj születési dátuma (amennyiben nem ismert: a keresztelésének dátuma vagy a számított születési év – az anyakönyvekben megadott házasságkötéskori és halálozáskori életkorból visszaszámolva. Ezek az adatok „um”-mal / „körül” kezdődnek.)
- A férj halálozási dátuma
- A férj szüleinek a neve
- Megjegyzések a férjjel kapcsolatosan (pl. forrás, a név alternatív írásmódja, más valláshoz való hovatartozás, stb.)
- A férj I. házassága (a házasságkötés ideje)
- Megjegyzés az I. házassággal kapcsolatban (tanúk, források)
- Az I. feleség:
 - neve (családnév, keresztnév)
 - születési dátuma (amennyiben nem ismert: a keresztelésének dátuma vagy a számított születési év)
 - halálozási dátuma
 - szülei
 - Megjegyzések a feleséggel kapcsolatosan (pl. forrás, a név alternatív írásmódja, további házasságok, foglalkozás)
- A férj II. házassága (a házasságkötés ideje)
- Megjegyzés a II. házassággal kapcsolatban (tanúk, források)
- A II. feleség:
 - neve (családnév, keresztnév)
 - születési dátuma (amennyiben nem ismert: a keresztelésének dátuma vagy a számított születési év)
 - halálozási dátuma
 - szülei
 - Megjegyzések a feleséggel kapcsolatosan (pl. forrás, a név alternatív írásmódja, további házasságok, foglalkozás)
- stb. (további házasságok)
- 1. gyermek
 - keresztnéve(i)
 - születési dátuma
 - házasságkötésének dátuma
 - halálozásának dátuma
 - keresztszülők
 - megjegyzés (házastárs neve, további házasságkötés(ek), forrás)

- 2. gyermek
 - keresztnéve(i)
 - születési dátuma
 - házasságkötésének dátuma
 - halálzásának dátuma
 - keresztszülők
 - megjegyzés (házastárs neve, további házasságkötés(ek), forrás)
- stb. (további gyermekek)
- A férj foglalkozása
- A család házának száma (címe)

Más szerzők elkövettek bizonyos hibákat családkönyvek összeállítása során, ezeket szeretnénk volna elkerülni:

- A könyvünkben mindkét település (Nádasd és filiája Óbánya) adatait feldolgoztuk, nemcsak szülőfalunkét, Nádasdét. A két település között szoros kapcsolat van/volt, néhány család az egyik faluból a másikba költözött, de gyakran költöztek házasságok a két település lakói között. Olyan települések bejegyzéseit sem hagytuk el, amelyekhez kötődő események csak részben jelentek meg az anyakönyveinkben (mint pl. Nagymányok a kezdeti években), annak ellenére, hogy csak néhány év adatáról volt szó és a településeink között nem volt jelentős kapcsolat.
- Azok a személyek is megjelennek a könyvben, akiknek nincsenek leszármazottaik (mert már gyerekkorukban meghaltak, vagy máshol kötöttek házasságot).
- A nem tősgyökeres családokat, akik csak átmenetileg éltek itt (pl. uradalmi alkalmazottak) vagy azokat, akik csak egy genealógiai eseménnyel kapcsolódnak településeinkhez (pl. átutazás közbeni keresztesítés), szintén beillesztettük a családok alfabetikus listájába.

4. Az anyakönyvi adatok kiegészítése

Nemcsak családfakutatók számára szeretnénk volna könyvet készíteni, hanem olyanok számára is, akik nem láttak még anyakönyvet és nem ismert számukra, hogy milyen további lehetőségeik vannak a kutatásra. Ezért átlapoztuk a különféle szekunder irodalmakat (elsősorban a környék családkönyveit) és az azokban megtalált személyek adatait a forrás

megjelölésével közöltük (pl. más településen született vagy az elköltözött személyek). A saját és kutatótársaink kutatási eredményeit is megadtuk, amennyiben azok az anyakönyvi adatokat kiegészítették. Néhány személynél megnéztük a polgári anyakönyveket is, hogy tisztábban lássunk.

A személyes adatok védelmének kérdése dilemmát okozott nekünk. A levéltári törvény szerint a születésektől számított 90 évig, a házasságkötésektől számított 60 évig és a halálozásoktól számított 30 évig zároltak az anyakönyvi adatok.

Alapvetően így néz ki az általunk feldolgozott időszak:

- Keresztelések 1721-1916 – ez 20.471 keresztelés
- Házasságkötések 1729-1946 (a házassági anyakönyvek később kezdődnek) – 4.884 házasságkötés
- Halálozások 1729-1976 (Ezt is később kezdik el vezetni) – 17.725 haláleset

Így automatikusan kihagytuk azokat a személyeket, akik bár 1947 előtt kötöttek házasságot, de 1916 után születtek. Azon személyek adatait sem dolgoztuk fel, akik bár 1977 előtt haltak meg, de 1916 után születtek. Azonban egy lehetőség szerint aktuális könyvet szerettünk volna megjelentetni. A törvény megengedi, hogy az egyes személyek hozzájárulásával a még élők adatai is nyilvánosságra kerüljenek.

Munkánk végéhez közeledvén összeállítottunk egy adatlapot, melyen mindenki közölhette a fontos adatait és hozzájárulhatott a zárolt időszakra vonatkozó saját és meghalt ősei adatainak megjelentetéséhez. A lapot 2007 nyarán minden nádasdi és óbányai postaládába bedobtuk. Mellékelünk egy információs levelet is, melyben elmagyaráztuk, hogy miért is szükséges ez és kértük az ittenieket, hogy a lapot továbbítsák a már elköltözött rokonaiknak. Az internetet is felhasználtuk, hogy a Nádásdról és az Óbányáról elköltözött személyeket felleljük és az adataikat összegyűjtsük. Így egy kicsit túllépi a könyvünk a klasszikus családkönyv kereteit, olyan személyeket is tartalmaz, melyeknek családja már generációk óta nem lakik Nádásdon vagy Óbányán, de van kötődésük valamelyik településhez.

Folytatjuk!

Amrein Ilona: Hogyan állítottuk össze a Mecseknádasd családkönyvet?

2. rész

5. A családkönyv összeállítása – nyomdakész Word-fájl

A családkönyvet Müller Tamás által kifejlesztett program segítségével állítottuk össze. Müller Tamás Müller György testvére, akik az Izmény családkönyv szerzője és a Tékes családkönyv társszerzője. E két könyv is ezzel a programmal készült. A kész Word állomány így néz ki:

<i>Lfdnr.</i>	<i>Familienmitglied</i>	<i>geboren</i>	<i>Ého</i>	<i>gestorben</i>
0076	Amrein Adam <i>Éstern: Amrein Valentin, Frantz Maria</i>		01.05.1672 (Fh)	18.10.1740
00	Imhof Katharina <i>Éstern: Imhof Johann, Winter Elisabeth</i>		20.03.1686 (Fh)	16.04.1708 (Fh) 13.01.1758
K.:	01 Anna Maria		27.05.1709 (Fh)	06.02.1730 01.04.1762
	02 Margaretha		29.06.1713 (Fh)	22.11.1734 01.08.1770
	03 Jakob		11.10.1715 (Fh)	27.11.1741 21.11.1755
	04 Elisabeth		05.10.1717 (Fh)	04.03.1737 17.05.1758
	05 Maria Barbara		15.07.1723	28.11.1741 14.02.1767
	06 Balthasar		20.11.1724	
	07 Friedrich		18.04.1727	29.09.1734
	08 Johann		18.04.1728	10.08.1729
	09 Gertrud		16.11.1729	22.10.1784
MB: <i>Geu allen Angabon aus Frammersbach; FuFo HF; KP,KB: 1.: Schwarzkepf Maria; Mann: Sonobregan Johann, Jf. 00 08.07.1753</i> <i>Luyppert Johann; 2.: Rack Margaretha; Mann: Frantz Andreas; 3.: Amrein Jakob; Frau: Wagner Anna; 4.: Gëttlicher Elisabeth;</i> <i>Mann: Ulrich Ludwig, Name der Mutter beim Heiratseintrag: Imhof Elisabeth; 5.: Hartmann Johann, N. Maria Barbara; Mann:</i> <i>Gesfmann Andreas; 6.: Wigandt Balthasar, N. Elisabeth; 7.: Wigandt Friedrich, N. Elisabeth; 8.: Amrein Johann, N. Katharina; 9.:</i> <i>Mill Elias, N. Gertrud;</i>				
0077	Amrein Adam	0195	19.08.1786	16.03.1825
00	Friedrich Anna Maria <i>Éstern: Friedrich Nikolaus</i>		um 1787-1789	21.01.1806 (Em) 25.03.1833
K.:	01 Georg		19.12.1811	07.01.1812
	02 Eva		26.05.1813	13.02.1827 31.12.1896
FB: <i>Ge. F.B ErdÖsmecske; EB: Ge. F.B ErdÖsmecske; KP,KB: 1.: Gradwehl Georg, Schmidt Anna Margaretha; 2.: Gradwehl Eva;</i> <i>Mann: Schraub Johann;</i>				
0078	Amrein Adam	0239	07.03.1786	09.01.1827
1 00	Mill Barbara	4596	06.05.1791	05.02.1810 06.07.1821
K.:	01 Stefan		20.01.1812	26.06.1866
	02 Elisabeth		15.09.1813	11.01.1831 22.04.1832

	03 <i>Éva Theresia</i>		14. 01. 1816	25. 01. 1837	24. 08. 1838
	04 <i>Valentin</i>		17. 11. 1819		04. 03. 1821
II 00	Keszler Elisabeth	3557	26. 01. 1794	20. 09. 1821	11. 05. 1863
K.:	05 <i>Barbara</i>		13. 12. 1822		23. 12. 1822
	06 <i>Valentin</i>		16. 06. 1824		
	07 <i>Josef</i>		19. 02. 1826		

EB: I.: *Sper Martin, Hauck Adam*; II.: *Hauck Adam, Bach Adam*; KP,KB: 1.: *Hauck Stefan, Schillinger Elisabeth; Hausnummer beim Sterbeeintrag*; 2.: *Hauck Stefan, Ganz Elisabeth; Mann: Dechant Adam*; 3.: *Moder Valentin, Wagner Elisabeth; Name des Vaters Johann beim Taufeintrag, Mann: Grunzl Friedrich*; 4.: *Moder Valentin, Wagner Elisabeth*; 5.: *Wagner Barbara*; 6.: *Moder Valentin, Wagner Elisabeth*; 7.: *Moder Valentin, Wagner Elisabeth*; HNr.: 253;

0079	Amrein Adam	0191	19. 10. 1803		20. 09. 1857
I 00	Kocsvár Katharina	3854	24. 01. 1816	06. 02. 1832	27. 01. 1839
K.:	01 <i>Barbara</i>		14. 02. 1833	21. 10. 1851	31. 10. 1901
	02 <i>Adam</i>		23. 07. 1834	26. 02. 1862	27. 08. 1886
	03 <i>Anna</i>		05. 09. 1836	05. 09. 1859	
	04 <i>Elisabeth</i>		20. 11. 1838		19. 01. 1840
II 00	Heilmann Anna	2776	28. 04. 1817	17. 08. 1839	06. 05. 1896
K.:	05 <i>Michael</i>		14. 02. 1840		
	06 <i>Josef</i>		08. 10. 1841		28. 05. 1868
	07 <i>Theresia</i>		24. 10. 1844	04. 02. 1869	25. 02. 1924
	08 <i>Katharina</i>		14. 06. 1847		04. 02. 1902
	09 <i>Elisabeth</i>		15. 01. 1849		25. 01. 1849
	10 <i>Justina</i>		15. 01. 1849		
	11 <i>Georg</i>		11. 05. 1851		15. 05. 1851
	12 <i>Elisabeth</i>		05. 05. 1852		12. 11. 1854

EB: I.: *Weinert Stefan, Gebhardt Adam*; II.: *Schraub Franz, Elblinger Adam*; KP,KB: 1.: *Gebhardt Barbara; Mann: Mikli Synaz, Jf.oo 12. 07. 1800 K. Josef Georg*; 2.: *Gebhardt Adam; Frau: Wagner Katharina, Jf.oo 29. 10. 1877 Schüssler Barbara*; 3.: *Gebhardt Adam, Bász Anna; Mann: Schellenberger Alois*; 4.: *Grunzl Michael, Amrein Barbara*; 5.: *Elblinger Adam, W. Jf. Anna*; 6.: *Elblinger Josef*; 7.: *Elblinger Adam, W. Jf. Anna; Mann: Pataky Stefan*; 8.: *Elblinger Adam, W. Jf. Anna*; 9.: *Grunzl Katharina*; 10.: *Wagner Andreas und seine Tochter Anna*; 11.: *Wagner Andreas, W. Jf. Anna*; 12.: *Wagner Anna*; BV: *Kutschler, Weber, Schlosser, Schmied*; HNr.: 153.

154, 164;

Minden család egy négyjegyű sorszámot kapott, mely egyértelműen beazonosítja. Az első részben a férj neve és a legfontosabb genealógiai adatai szerepelnek: születési idő (ill. keresztelés dátuma), halálozás dátuma, a szülők neve vagy a család sorszáma, melyből származik (ha a család szintén megtalálható a könyvben). A dátum mögött egy kétjegyű rövidítés is szerepelhet zárójelben, mely az esemény helyére (születés, keresztelés, házasságkötés, halálozás helye) vagy az anyakönyvben megadott származási helyre utal. A nádasdi eseményekhez nem kötöttünk rövidítést, az óbányai adatok (Ób) rövidítéssel találhatók meg. A rövidítések feloldására a könyvben egy külön rész szolgál.

A következő a feleség neve és adatai, a sort a házasságkötés szimbólumával oo kezdjük, ha a férjnek több felesége is volt, akkor római

számokkal különböztetjük meg őket. A házasságkötés dátuma mindig a feleségnél szerepel.

Minden feleség után a házasságból született gyermekek kerülnek felsorolásra, a K. szimbólummal kezdve. Minden gyerek kap egy kétjegyű sorszámot, tehát 01 az első gyereket jelenti, 02 a másodikat, stb. A gyerekek sorszámozása folytatólagos és az apa szempontjából történik. (Az első házasságból származó gyerekek után a második feleség adatai jönnek, melyet a második házasságból származó gyerekek követnek, melynél a második házasságból származó első gyerek eggyel nagyobb sorszámot kap, mint az első házasságból származó utolsó.) A gyerekeknél a következő adatokat jelentettük meg: születési/keresztelési dátum, a(z első) házasságkötés dátuma és a halálozás dátuma.

E táblázatos részt folyamatos írású sorok követik, melyben a családtagokhoz kapcsolódó további információk kerülnek közlésre, ezeket az Excel-táblázat leírásánál részletesen ismertettük:

MB = Megjegyzések a férjjel kapcsolatban

FB = Megjegyzések a feleséggel kapcsolatban

EB = Megjegyzések a házasságkötéssel kapcsolatban

KP, KB = a gyerekek keresztszülei, megjegyzések a gyerekekkel kapcsolatban. A keresztszülőket és az egyes gyerekekhez kapcsolódó megjegyzéseket a gyerekek első részben szereplő sorszámával különböztetjük meg. Itt jelenik meg a gyerek házastársának neve, illetve a további házasságkötései.

BV = az apa foglalkozása (mindegyik, ha több is szerepelt az anyakönyvekben)

HNr. = a család házszáma vagy címe

6. A könyv további részei

Feleségek indexe:

Mint korábban említettem, a családok ABC-sorrendben kerülnek felsorolásra, melynek során a sorrendet a családfő, azaz a férj családneve határozza meg. Hogy a feleségek neve alapján is lehessen keresni, a program előállít egy indexet. Ebben a családnév és a megfelelő sorszám szerepel.

Ld. a következő példát:

Abentshauser: 54,66;

Abt: 2879;

Ackermann: 5027; 5907; 6324; 6620;

Adler: 865;

Adrian: 761; 2013; 6421; 7169;

Agácz: 2151;

Agátz: 6031;

Ahmling: 4869;

Aigner: 391;

Aininger: 3075;

Albert: 2680; 4097; 5512;

Albrecht: 164; 634; 684; 695; 768; 1644; 1803; 2028; 2143; 2429; 2447; 2460; 2652; 2762; 3126; 3236; 3746; 4168; 4290; 4391; 4553; 4647; 5115; 5351;
5734; 5810; 6214; 6239; 6241; 6244; 6281; 6353; 6486; 6915; 7306; 7459; 7489;

Településindex:

A feleségek indexéhez hasonlóan a program egy településindexet is összeállított, melyben azok a települések jelennek meg, melyeket a genealógiai eseményekhez (születés, ill. keresztesítés, házasságkötés, halálozás) kötöttünk, mellette kerül felsorolásra az érintett család sorszáma. A település neve mellett szerepeltettük a családkönyv részben alkalmazott rövidítést is:

Abaliget *Ab*: 6085; 6209;

Adelsberg *Ad*: 3656; 4284; 5746; 6428

Ág *Ag*: 260;

Agárd *Ag*: 2408; 5296;

Aichenreith *Ai*: 6637;

Aldenburg *Al*: 693;

Alsólászlófalva *Alf*: 3186;

Alsómocsolád *Alm*: 1146; 3801;

Alsónyék *Aln*: 3154; 7009;

Alsótúr *Alu*: 6984;

Altenbögge *Alb*: 43; 655; 656; 1093; 1095; 1862; 1972; 2083; 2224; 2227; 2334; 2663; 3839; 5115; 6474;

Altötting *Al*: 7014;

Andrásfalva *An*: 6785;

Apar *Ap*: 745; 1045; 1164; 1165; 1284; 1401; 1545; 1880; 3142; 3667; 4268; 4950; 5546; 6386; 6970; 7015; 7561

Aparhant *Ap*: 3335; 3338;

Apatin *Ap*: 1745;

Településlista:

Arra törekedtünk, hogy lehetőség szerint minden települést beazonosítsunk, olyan információkat adjunk meg, mint irányítószám, ország, megye, stb. Sajnos ez nem sikerült teljeskörűen, mert az anyakönyvek részben rosszul olvashatóak, az is előfordulhat, hogy az adott településnév már nem létezik, vagy több településnek is ugyanaz a neve. Minden településnek kétjegyű azonosítót adtunk, több mint 800 településnévnél már lehetetlenség volt „beszédesebb” rövidítést találni, ez tanulsággal szolgálhat mások számára, talán érdemesebb háromjegyű azonosítót alkalmazni.

Lan d Orsz . .	PLZ Ir.szám	Name Név	Ab k. Röv	Komitat Megye	Bemerkung Megjegyzés
H D	7678 97737	Abahiget Adelsberg	Ab Ad	Baranya	Ortsteil von Gemeinden am Main, Landkreis Main-Spessart, Rgbz. Unterfranken, Bayern
H D		Agárd Aichenreith/ Fulda	Ag Ai		Entweder 2484 Agárd oder 7171 Dieagárd Entweder 36148 Eichenried Kalbach, Fulda, Kassel, Hessen oder 36369 Eichenrod in Oberhessen bei Lauterbach
H	9200	Aldenburg	Al	Győr- Mósen- Sopron	wohl Ungarisch-Altenburg, Magyarévár, heute Mosonmagyarévár, seit 1929 mit Moson vereint als Mosonmagyarévár
SL	06711	Alsólászfalu	Al	Lemplén	Alsólászfalva, Heute Nižné Ladičkovce
H	7345	Alsómezősád	Al	Baranya	
H	7148	Alsónyék	Al	Tolna	
SK D	93581 59199	Ásótúr Altenböge	Al Ab	Hent	Nagytúr, heute Völké Turcove Ortsteil von Bienen, Kreis Unna, Nordrhein-Westfalen
D	84503	Altötting	Al		Rgbz. Oberbayern, Bayern
RO	727256	Andrásfalva	An		Heute Mănești
H	7186	Apar	Ap	Tolna	Seit 1940 mit Hant vereint als Aparhant
H	7186	Aparhant	Ah	Tolna	
SR B	430000	Apatin	Al		

A települések keresése során különböző lexikonokat használtunk, az internet különböző adatbázisaiban kutakodtunk:

- Ritter's geographisch-statistische Lexikon (Ritter földrajzi és statisztikai lexikona) (Verlag Otto Wigand, Leipzig 1855)
- das Genealogische Orts-Verzeichnis (Genealógiai Településjegyzék) von www.genealogienetz.de:
<http://gov.genealogy.net/>

- Alle badischen Gemeinden 1848 (Minden badeni település 1848): <https://lisa.mmz.uni-duesseldorf.de/histsem/revolution/ortsnam48.htm>
- Geodätische Informationen über deutsche Orte (Német települések geodéta információi): <http://www.dbinterface.de/geo/>
- Deutsche Ortsnamen in Teschechien von A bis Z (Csehország német településnevei A-tól Z-ig): <http://www.tschechien-online.org/modules.php?name=Reviews&req=showcontent&id=476>
- A történelmi Magyarország atlasza és adattára 1914 (Talma Kiadó, Pécs 2003)
- A KSH településjegyzéke www.ksh.hu
- Az egyes települések irányítószámait a nemzeti posták honlapjáról gyűjtöttük ki, melyekhez a következő oldalról jutottunk el: <http://posta.lap.hu/>

Családnevek jelentése:

A leggyakoribb családnevek jelentésének utánanéztünk családnév etimológiai könyvekben és a névmagyarázatokat közöltük.

A könyv használatának részletese ismertetése sem hiányozhatott.

Egy külön részben (a könyvhöz mellékelt is füzetecskében) található meg a rövidítések magyarázata, ez megkönnyíti a könyvvel való munkát, mert nem kell a könyv megfelelő részébe lapozni.

A könyv nem tartalmazza:

Mivel Nádasdról már számtalan mű jelent meg, részben a történetéről, részben képeskönyvek, tudatosan nem foglalkoztunk a történelmi résszel (nem tudtunk volna sok újat hozzátenni az eddig megjelentekhez) és nem közöltünk fotókat sem. Az egyes családokról készült képek (ha lettek volna ilyenek) színesebbé tették volna a könyvünket, de ezáltal a nyomdaköltségek lényegesen megemelkedtek volna.

7. Kiadó – nyomda – szponzorok

A könyv kiadása jelentősen meghaladta kettőnk anyagi eszközeit. Mivel a kézirat több mint ezer oldalas volt, világos volt számunkra, hogy a könyv kétkötetes és keményborítós legyen.

Kezdetől fogva arra törekedtünk, hogy a kiadó az Egyesület legyen. A becsült költségek azonban az AKuFF számára is igen magasak voltak. A korábbi negatív könyvkiadási tapasztalatok miatt a Vezetőség a következő feltételekkel állt elő a szerzők felé:

- ✧ Minimum 100 előrendelést kell bemutatnunk, hogy a nyomtatás ne legyen ráfizetéses,
- ✧ Az eladási árat az Egyesület határozza meg (célja nem profit előállítása, hanem, hogy az eladásokból származó bevételek fedezzék a becsült költségeket),
- ✧ Az eladást a szerzőknek kell lebonyolítaniuk,
- ✧ Keressünk szponzorokat,
- ✧ csak 10-10 tiszteletpéldánnyal számolhatunk, az Egyesületnek nem áll módjában további összegeket fizetni a kéziratért.

Egyesületünk elnöke megkereste a környéken működő nyomdákat és árajánlatot kért tőlük a könyvünkhöz, így a legkedvezőbb árú és leggyorsabb nyomdát tudtuk kiválasztani. A kalocsai Kaloprint nyomda profi munkát végzett, így a könyvünk 2007 karácsonyán sok nádasdi és óbányai karácsonyfa alá kerülhetett.

Az Egyesület Vezetősége pályázatokat is írt és mi, szerzők megkerestük a helyi és környékbeli cégeket, vállalkozókat, egyesületeket, illetve a települési önkormányzatokat, hogy szponzorálják könyvünk kiadását. Így fedezve volt a költségek egy része, a nagyobb részt természetesen az AKuFF bocsátotta rendelkezésre.

8. Piackutatás – értékesítés

Egy családkönyvnel felmerül a kérdés, kit akarunk megszólítani, ki a célcsoportunk. Számunkra nem volt kétséges, hogy könyvünket nem (csak) családfakutatóknak állítottuk össze. Elsősorban a helybélieknek szerettünk volna valamit adni. Ezért a helyszínen reklámoztuk a könyvünket, jóval a megjelenése előtt. Mivel mindketten Nádasdon élünk, ez nem esett nehezünkre.

A következő „médiákat” használtuk:

- ✧ Az adatlapon (ld. 4. pont alatt) elmagyaráztuk, hogy mi is az a családkönyv és az érdeklődők jelezheték előrendelési igényüket.

- ✧ Információs esteket rendeztünk és szóban meséltünk a könyvről
- ✧ Fontos rendezvényeket (pl. búcsú) harangoztuk be munkánkat
- ✧ A helyi kábeltévében heteken keresztül jelentettünk meg egy hirdetést
- ✧ Az interneten (iwiw) kerestük meg a Nádasról elköltözötteket és írtunk nekik
- ✧ A kitelepítetteket is megkereste egy Németországban élő családfakutató

Természetesen a családfakutatókat is megszólítottuk, ehhez az AKuFF tagjegyzékét és különböző levelezési listákat használtunk fel.

Mielőtt a végleges kéziratot leadtuk a nyomdában (2007. november végén), kb. 290 előrendelésünk volt, ezért az a döntés született, hogy 400 példányt adjunk ki. A legtöbb előrendelés a helybeli és elköltözött nádasdiaktól és óbányaiaktól érkezett, akik leadták adatlapjaikat és azon mindjárt jelezték si előrendeléseiket.

2007 karácsonya előtti utolsó szombaton egy rendezvény keretében ünnepeltük meg könyvünk megjelenését. (A Hímondó beszámolt erről.) Akik karácsonyi ajándéknak szánták, meg is vásárolhatták. Közel 70 példány kelt el ezen az első napon. A rendezvényt arra is felhasználtuk, hogy elmagyarázzuk, hogyan használhatják a családkönyvet, hogyan kereshetik meg őseiket, hogyan állíthatják össze családfájukat. A következő hetekben-hónapokban a lakásunkon vásárolhatták meg a könyvet.

A könyvünk jó másfél év alatt elkelt. A családkönyvünk kiadása sikertörténet az AKuFF számára. A magas eladásokat egyrészt a reklámnak és a marketingmunkánknak köszönhetjük, másrészt a tisztességes árnak (5.500 Ft, ill. 30 EUR külföldre).

A tapasztalatunk az, hogy a könyv vásárlói az idősebb generációkból kerültek ki és elsősorban nem családfakutatók. Ez azt bizonyítja számunkra, hogy a családkönyv nyomtatott formájára van igény. A vevőink csak kisebb részben számítógép- és internet-használók, ezért egy digitális feldolgozás (CD, DVD vagy az interneten online) számukra nem jönne szóba.

Amikor néhány évvel ezelőtt az AKuFF-on belül a digitalizálásról beszélünk egy kutatótársunk (Pfaff László) a következő találó megjegyzést tette: CD, DVD néhány éve/évtizede létezik, a nyomtatott könyv viszont évszázadok óta hozzáférhető, amióta Gutenberg a könyvnyomtatást feltalálta...

Kérjük kedves kutatótársainkat, illetve mindazokat, akik lapunkat olvassák, küldjék el szakmai cikkeiket a Szerkesztőségbe, hogy azokat folyamatosan megjelentethessük! Munkánkat megkönnyítik, ha írásaikat elektronikus formában, esetleg németül és magyarul is eljuttatják.

Mail: amrein.ilona@freemail.hu (Amrein Ilona)

Cím: 7695 Mecseknádasd, Kossuth L. u. 53.

Kérjük kedves kutatótársainkat, illetve mindazokat, akik lapunkat olvassák, küldjék el szakmai cikkeiket a Szerkesztőségbe, hogy azokat folyamatosan megjelentethessük! Munkánkat megkönnyítik, ha írásaikat elektronikus formában, esetleg németül és magyarul is eljuttatják.

Mail: amrein.ilona@freemail.hu (Amrein Ilona)

Cím: 7695 Mecseknádasd, Kossuth L. u. 53.